

Srečko Vidic

Prhavčevo brezno

Januar 2017, Poljanska gora. Mrzlo, kot že dolgo ne. S Sandijem Vidrihom se odločiva, da pokukava v razpoko na dnu jame, ki mi ni dala miru že nekaj dolgih let. Pred skoraj sedmimi leti, junija 2010, smo se namreč prvič spustili v brezno nad Tančo Goro, za katerega nam je povedal lastnik gozda. Takrat smo dosegli globino 42 m. Na najnižji točki je ostal vprašaj. Ozka razpoka, za njo pa nadaljevanje. Vsa ta leta je jama samevala in čakala, čakala, čakala ...

Naposled je dočkala. Plan je bil sicer precej preprost, a kot se tolikokrat rado pripeti, se je načrt nekoliko izjalovil in stvari so ubrale drugo pot. Žal, ali pa tudi ne, kajti na globini 22 m, pri dnu vhodnega brezna, sva pozornost posvetila popolnoma drugi ožini, iz katere sva začutila prepih. Pred leti smo to nadaljevanje spregledali.

Janez Jerman (JK Krka) v ozadju in Srečko Vidic pred spustom v Prhavčevo brezno. FOTO MARKO PRŠINA

Da sva sploh prišla do te točke, sva še prej »umirala«, kot da naslednjega dne ne bo več in bo treba danega maksimalno izkoristiti. Kot že rečeno, bilo je nepopisno mrzlo, s temperaturo 17 stopinj pod ničlo. OK, sva si rekla, z avtom greva do končne obračalke, potem pa tistih nekaj sto metrov in hop, že bova na toplem. Seveda so se težave začele že kar kmalu, ko zaradi mraza avto sprva ni vžgal. Ko naposled je in sva prispela v Belo krajino, sva zgrožena ugotovila, da cesta, ki bi naju morala pripeljati najbližje do vhoda, ni prevozna. Dan poprej je namreč zapadlo preveč snega. Rezervnega načrta nisva imela, a ker sva bila trdno odločena, da do jame prideva, sva izbrala drugo najbližje izhodišče. To pa je bilo daleč spodaj v dolini, oddaljeno od najinega cilja skoraj poldrugi kilometer. Jap, ko danes obujam spomine na prehojeno pot, ki je v marsičem spominjala na znameniti partizanski Igmanski marš, me kar zmrazi in nehote začnem smrkati, misleč, da podoživljam vso travmo tistega dne.

Mraz je hipoma ugriznil. Nekaj časa nama je še kapljalo iz nosov, a se je kapljanje sčasoma ustavilo in tekočo snov je zamenjala trdna – ledena. Tudi prsti na rokah in nogah so po začetnih bolečinah otrpnili in postali malodane hromi. Še sam ne vem točno, kdaj sva se kar naenkrat znašla pri vhodu. Vem edino, da sva bila popolnoma izčrpana. Običajno taki pridemo ven iz globokih jam po celodnevni tlaki, midva pa sva se nanjo šele odpravljala. Imela sva že pomisleke, ali je sploh pametno riniti dol. A ker globina 42 m spet ni taka, da ti požene adrenalin po žilah, sva se odločila, da greva. Jama je namreč že predolgo čakala. Pojavil se je problem, ker sem doma rahlo ovlažil vrvi, da bi lažje drsela. Sedaj je bila trda kot dratena krtača in samo kar se ni prelomila oziroma raztreščila na drobne kristale. Sandiju sem predlagal naj enega prižge, jaz bom pa v tem času vrvi malo omehčal na sopari, ki se je valila iz globine. Poskušal je prižgati, a mu nikakor ni uspelo, ker se je že preveč tresel in ga prsti niso ubogali. Človek se mi je kar zasmilil. Me je prosil in rotil, naj pohitim in od silnega drgetanja raztresel še preostale čike. Ja, ko ima hudič mlade ... Nekaj časa je še ječal in moledoval, naj za vraga pohitim, potem pa je nenadoma obmolknil. Vedel sem, da je nekaj narobe, ker do nedavnega zgovoren človek ne utihne kar tako, da je prešel v drugo fazo podhladitve in da moram pohiteti. Končno sem mu dal znamenje, naj pride do mene. Kakšno olajšanje za oba. Kot bi stopil v savno sredi ledenega kraljestva. Prijatelju se je hipoma vrnila barva in vstal je dobesečno od mrtvih ter se dvignil kot Feniks iz pepela. Vrnil se mu je tudi dar govora. Lotila sva se torej širjenja prepisnega meandra v dolžini treh, štirih metrov in se po nekaj urah prebila do vertikale. Preplavil naju je val navdušenja, a sva se vseeno v novo stopnjo spustila s previdno mero optimizma. Stopnja se je 20 m nižje nadaljevala s strmim, sprva zasiganim, proti koncu pa zelo blatnim prelomom. Na globini 51 m je najino napredovanje zaustavilo nekakšno okno, kjer je bilo nakopičenega še največ blata. Tega je bilo res toliko, da se je ugrezalo do kolen. V nekem trenutku nisem več mogel potegniti škornja iz lepljive ilovice, tako je bila rešitev nekoliko radikalna – bos naprej. Na pomoč mi je priskočil popolnoma prerojeni Sandi ter na lepljivo gmoto navalil nekaj večjih skal. Te so mi služile kot opora, da se nisem pogreznil še z drugo nogo in po nekaj brutalnih poskusih mi je vendarle uspelo osvoboditi nogo s škornjem vred. Navalila sva še nekaj skal in si na tak način tlakovala pot čez živo blato. Za oknom se je jama spet lepo odprla in z nekaj kratkimi navpičnimi skoki sva se spustila vse do globine 76 m. Tu se je vse

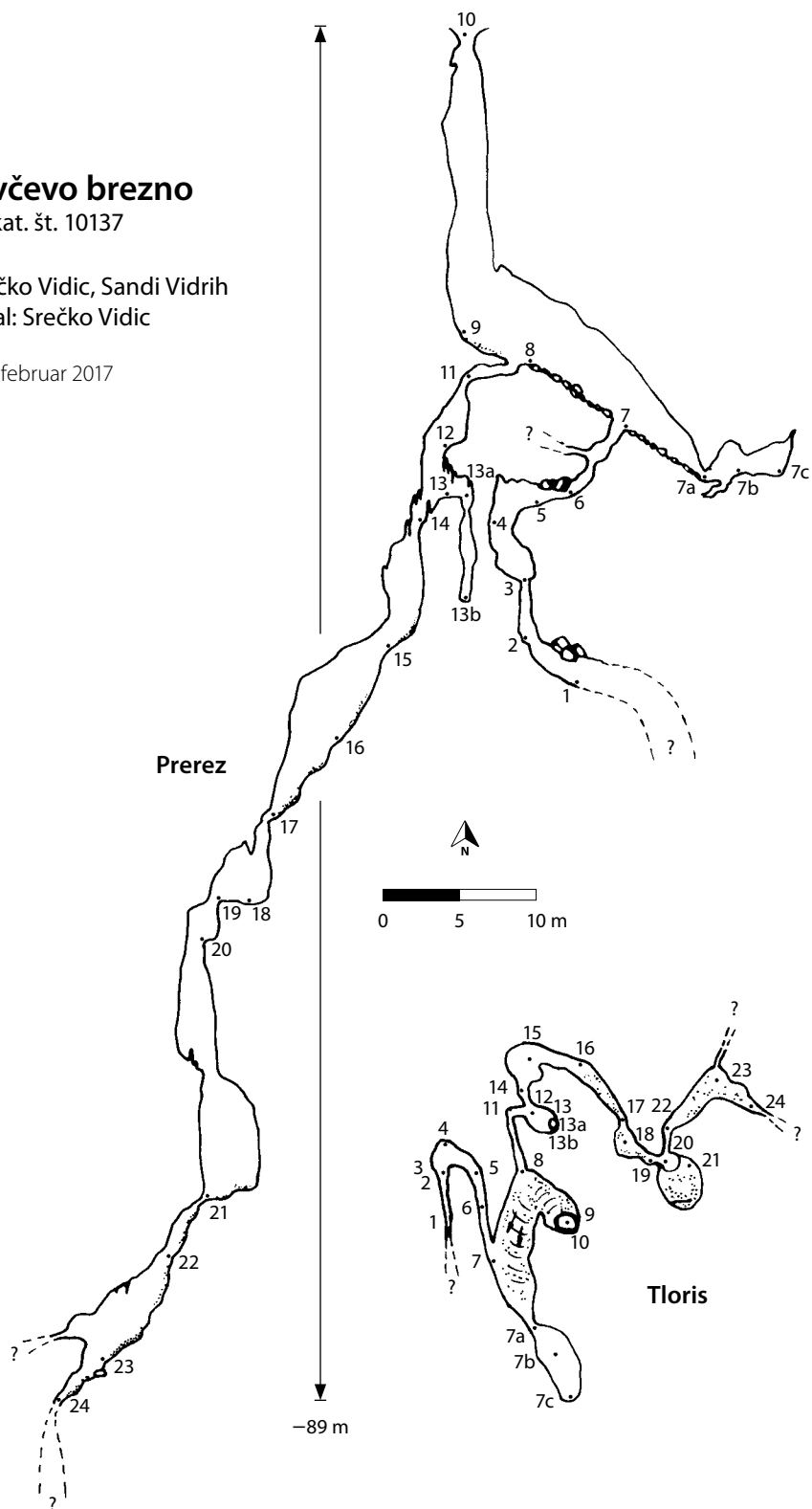
Prhavčevo brezno

kat. št. 10137

Merila: Srečko Vidic, Sandi Vidrih

Risal: Srečko Vidic

februar 2017

Vstopna vertikala Prhavčevega brezna. FOTO MARKO PRŠINA

Vhodna dvorana se je razvila ob lokalnem prelomu. FOTO MARKO PRŠINA

skupaj precej zožilo in nadaljevalo s krušljivim, poševnim prehodom, kjer se je znova pojavilo veliko blata. Le-to naju je bolj ali manj spremljalo vse do dna, do globine 89 m, kjer se je spuščajoča dvorana toliko zožila, da napredovanje brez zahtevnega širjenja ni bilo več mogoče. Nadaljevanji sta bili sicer dve, eno čisto na dnu, drugo pa nekaj metrov nazaj in nekoliko višje, kjer se je nad manjšim balkonom nizal ozek rov. Iz obeh je konkretno pihalo. Ocenila sva, da so pogoji za delo malodane nečloveški in ožini preveč komplicirani, zato sva sprejela odločitev, da z raziskavami v tem delu jame končava. Razopremila sva spodnje dele in potegnila blatne vrvi do vhodnega brezna, kjer sva vso umazanijo pustila tam za drugič, ko bodo temperature znosnejše in midva bolj spočita. Spotoma sva si ogledala še ožino, ki je bila prvotno v načrtu, a ravno tako ocenila, da ni perspektivna in črtala tudi to.

Minilo je leto, minili sta dve, kar na lepem sem začel prepričevati samega sebe, da mogoče pa tista ožina na dnu le ni tako komplicirana in jama le ni tako blatna, kot je bilo vse skupaj videti nazadnje. In še stotica je na dosegu roke. Sam sebi sem lagal ter si vlivaj lažno upanje. Včasih to pomaga. Kot je v tem primeru. Še kako dobro sem se namreč zavedal, da ni tako, da je jama krvoločna, ožina na dnu brutalna, blato dejansko živo, ki te hoče požreti ... Ko pa vse to odmisliš, pa le ni tako grdo in je vredno vseeno še enkrat poskusiti. In sva s Sandijem znova poskusila poleti 2019. Pri vходу sva podoživela agonijo, ki sva ji bila priča pred dvema letoma. Zanimivo, da sva takrat hitela na toplo, sedaj pa na hladno. Brez težav sva zvozila do dna in se, moram priznati, precej premišljeno lotila blatne ožine. S seboj sva imela več parov rokavic ter lepo število čistih bombažnih krpic, s katerimi sva sproti čistila umazano orodje, tako je nekako šlo. Ožina se je vdala, pod njo se je odprlo nadaljevanje. Premočen in v celoti blaten sem se spustil v nove dele in bil, iskreno povedano, kar vesel, ko se je po dveh stopnjah in 13 m nižje vse skupaj zaprlo z blatnim čepom na globini 102 m. V takih pogojih, ko se prilepiš na vse, česar se dotakneš, resnično izgubiš voljo in željo po nadaljevanju. Jama je po novem v klubu sto in je bogat doprinos že tako izjemnim in globokim jamam na tem koncu.